

PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA

IM. STANISŁAWA MONIUSZKI

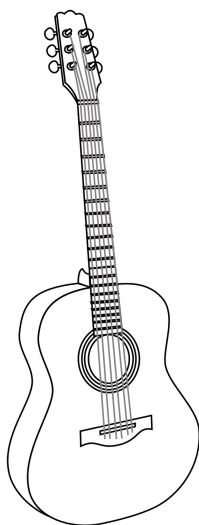
W RACIBORZU

WYMAGANIA EDUKACYJNE

PRZEDMIOT GŁÓWNY

GITARA

Pierwszy etap edukacyjny

CYKL SZEŚCIOLETNI

KLASA I

- zapoznanie z gitarą, jej budową, nazewnictwem poszczególnych części oraz akcesoriami niezbędnymi w procesie kształcenia (podnóżek lub podgitarzik, struny, tuner, kamerton, metronom itp.);
- nauczanie prawidłowego sposobu trzymania gitary, uwzględniającego wzrost i budowę ciała ucznia (dobór gitary o odpowiedniej wielkości, podgitarzika lub podnóżka, krzesła o odpowiedniej wysokości);
- ustawienie prawej ręki, wykształcenie prawidłowego sposobu uderzenia w struny techniką *tirando*; uświadomienie uczniowi celu, do którego dąży pracując nad odpowiednim ruchem palców, jakim jest uzyskanie pełnego, nośnego dźwięku;
- nauczanie grania palcami prawej ręki na przemian;
- ustawienie lewej ręki, odpowiednie ułożenie palców na gryfie, precyzyjne przyciskanie strun, sposoby świadomego rozluźniania ręki;
- nauczanie podstaw notacji muzycznej (pięciolinia, klucz wiolinowy, oznaczenia strun, palców, wartości nut i pauz do ósemek włącznie, zależności czasowe pomiędzy poszczególnymi wartościami, oznaczenia metrum, właściwe rozłożenie akcentów);
- uświadomienie uczniowi istoty strojenia instrumentu;
- znajomość dźwięków na gryfie do V progu włącznie;
- znajomość gam: C-dur i G-dur .

KLASA II

- utrwalanie umiejętności prawidłowego sposobu trzymania gitary, przy zachowaniu odpowiedniego układu rąk, ewentualne korekty;
- praca nad dokładnością i precyzją lewej ręki oraz sposobem wydobywania dźwięku (prawidłowe ruchy palców prawej ręki);
- rozwijanie umiejętności czytania nut, wprowadzenie szesnastek oraz znaków chromatycznych, utrwalanie dźwięków w I pozycji, nauka układu dźwięków na gryfie do V progu włącznie;
- rozwijanie umiejętności technicznych – rozszerzenie techniki *arpeggio*, dwudźwięki i trójdźwięki, małe *barré*;
- nabycie umiejętności łączenia dźwięków melodii;
- stworzenie w głowie ucznia wyobrażenia dobrego, ładnego dźwięku;
- próby eksponowania jednego głosu;
- wprowadzenie dynamiki – *piano*, *forte*;
- frazowanie;
- znajomość gam: C-dur, G-dur, D-dur, a-moll, e-moll;
- nabycie wstępnej umiejętności strojenia instrumentu przy pomocy tunera.

KLASA III

- doskonalenie technik: arpeggio, małe barré, dwudźwięki, trójdźwięki;
- wprowadzenie techniki legato oraz rasgueado;
- wprowadzenie uderzenia apoyando;
- wprowadzenie zmian pozycji;
- zapoznanie ze sposobem wykonania i notacją флажолетов naturalnych;
- znajomość dźwięków na gryfie do V progu, a na strunach wiolinowych do XII progu włącznie;
- eksponowanie wiodącego głosu;
- doskonalenie umiejętności frazowania;
- operowanie dynamiką piano i forte, znajomość podstawowych oznaczeń dynamicznych;
- znajomość i rozumienie podstawowych oznaczeń agogicznych;
- zapoznanie z podstawowymi sposobami artykulacji – legato, staccato;
- znajomość gam durowych: C, G, D, A, E oraz molowych: a, e;
- znajomość podstawowych akordów;
- doskonalenie umiejętności strojenia gitary przy użyciu tunera.

KLASA IV

- doskonalenie poznanych technik gitarowych: arpeggio, legato, barré, zmiany pozycji, флажолеты naturalne;
- wprowadzenie wibracji;
- wykształcenie umiejętności tłumienia „niepotrzebnie” brzmiących dźwięków;
- czytanie nut w obrębie całej skali instrumentu;
- czytanie a vista prostych utworów jednogłosowych;
- operowanie dynamiką od piano do forte, crescendo i diminuendo;
- realizacja oznaczeń agogicznych;
- doskonalenie umiejętności frazowania;
- posługiwanie się podstawowymi sposobami artykulacji;
- próby samodzielnego opracowywania utworów;
- próby samodzielnego ćwiczenia i korekty własnych błędów;
- zapoznanie z budową form klasycznych – ronda i wariacji;
- znajomość gam krzyżkowych do czterech znaków;
- znajomość podstawowych akordów w tonacjach krzyżkowych do czterech znaków.

KLASA V

- doskonalenie poznanych technik gitarowych;
- doskonalenie umiejętności koordynacji pracy rąk;
- wprowadzenie techniki tremolo;
- rozwijanie biegłości palcowej obu rąk oraz niezależności palców;

- doskonalenie umiejętności czytania nut w obrębie całej skali instrumentu;
- czytanie a vista prostych utworów o fakturze homofonicznej;
- doskonalenie umiejętności samodzielnego ćwiczenia i korekty własnych błędów;
- doskonalenie umiejętności wibracji;
- zapoznanie ze sposobem wykonania i notacją flażoletów sztucznych;
- wprowadzenie zmian barwy;
- realizacja podstawowych ozdobników;
- doskonalenie umiejętności artykulacyjnych;
- zapoznanie z budową allegro sonatowego;
- zapoznanie z wybranymi częściami suity;
- doskonalenie umiejętności strojenia gitary;
- doskonalenie umiejętności grania gam oraz podstawowych akordów.

KLASA VI

- doskonalenie poznanych technik gitarowych oraz środków wyrazu artystycznego, zwrócenie szczególnej uwagi na elementy wymagające dopracowania;
- rozwijanie biegłości palcowej, niezależności palców oraz koordynacji pracy obu rąk;
- praca nad jakością i barwą dźwięku, doskonalenie umiejętności zmiany barwy;
- doskonalenie umiejętności interpretacyjnych;
- pogłębianie wiedzy o różnicach stylistycznych pomiędzy utworami z różnych epok muzycznych;
- doskonalenie umiejętności czytania a vista, samodzielnego opracowywania utworów, świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów;
- utrwalenie gam oraz podstawowych akordów.

CYKL CZTEROLETNI

KLASA I

- zapoznanie z gitarą, jej budową, nazewnictwem poszczególnych części oraz akcesoriami niezbędnymi w procesie kształcenia (podnózek lub podgitarzik, struny, tuner, kamerton, metronom itp.);
- nauczanie prawidłowego sposobu trzymania gitary, uwzględniającego wzrost i budowę ciała ucznia (dobór gitary o odpowiedniej wielkości, podgitarzika lub podnóżka, krzesła o odpowiedniej wysokości);
- ustawienie prawej ręki, wykształcenie prawidłowego sposobu uderzania w struny techniką tirando, uświadomienie uczniowi celu, do którego dąży pracując nad odpowiednim ruchem palców, jakim jest uzyskanie pełnego, nośnego dźwięku;
- nauczanie grania palcami prawej ręki na przemian techniką tirando;
- ustawienie lewej ręki, odpowiednie ułożenie palców na gryfie, precyzyjne przyciskanie strun, sposoby świadomego rozluźniania ręki;

- nauczanie podstaw notacji muzycznej (pięciolinia, klucz wiolinowy, oznaczenia strun, palców, wartości nut i pauz do szesnastek włącznie, zależności czasowe pomiędzy poszczególnymi wartościami, oznaczenia metrum, właściwe rozłożenie akcentów, znaki chromatyczne);
- zapoznanie z podstawowymi technikami gry: arpeggio, dwudźwięki i trójdźwięki, małe barré;
- nabycie wstępnej umiejętności łączenia dźwięków;
- stworzenie w „głowie” ucznia wyobrażenia dobrego, ładnego dźwięku;
- eksponowanie wiodącego głosu, odróżnianie melodii od akompaniamentu;
- zapoznanie z pojęciem frazy;
- nabycie wstępnej umiejętności strojenia instrumentu przy pomocy tunera;
- znajomość dźwięków na gryfie do V progu włącznie;
- znajomość gam: C-dur, G-dur, D-dur, A- dur, a-moll, e-moll.

KLASA II

- utrwalanie umiejętności prawidłowego sposobu trzymania gitary, przy zachowaniu odpowiedniego układu rąk, ewentualne korekty;
- praca nad dokładnością i precyzją lewej ręki oraz sposobem wydobywania dźwięku (prawidłowe ruchy palców prawej ręki);
- rozwijanie umiejętności czytania nut, utrwalanie układu dźwięków na gryfie do V progu włącznie;
- nabycie umiejętności czytania nut na strunach wiolinowych do XII progu włącznie;
- rozwijanie nabytych umiejętności technicznych – arpeggio, dwudźwięki i trójdźwięki, małe barré;
- wprowadzenie nowych technik – legato, rasgueado, zmiany pozycji, uderzenie apoyando;
- zapoznanie ze sposobem wykonania i notacją flażoletów naturalnych;
- nabycie umiejętności łączenia dźwięków melodii oraz odpowiedniego frazowania;
- zapoznanie z podstawowymi sposobami artykulacji – legato, staccato;
- eksponowanie jednego głosu;
- operowanie dynamiką piano i forte, znajomość podstawowych oznaczeń dynamicznych;
- znajomość i rozumienie podstawowych oznaczeń agogicznych;
- znajomość gam: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E- dur, a-moll, e-moll;
- znajomość podstawowych akordów;
- doskonalenie umiejętności strojenia gitary przy użyciu tunera.

KLASA III

- doskonalenie poznanych technik gitarowych: arpeggio, legato, barré, rasgueado, zmiany pozycji, flażolety naturalne;
- praca nad jakością dźwięku;
- wprowadzenie wibracji;

- wykształcenie umiejętności tłumienia „niepotrzebnie” brzmiących dźwięków;
- czytanie nut w obrębie całej skali instrumentu;
- czytanie a vista prostych utworów jednogłosowych;
- operowanie dynamiką od piano do forte, realizacja crescendo i diminuendo;
- realizacja oznaczeń agogicznych;
- doskonalenie umiejętności frazowania;
- posługiwanie się podstawowymi sposobami artykulacji;
- samodzielne opracowywanie utworów;
- samodzielne ćwiczenie i korekta własnych błędów;
- zapoznanie z budową form klasycznych – ronda i wariacji;
- zapoznanie z podstawowymi różnicami stylistycznymi występującymi w utworach pochodzących z różnych epok muzycznych;
- znajomość gam krzyżkowych do czterech znaków;
- znajomość podstawowych akordów w tonacjach krzyżkowych do czterech znaków.

KLASA IV

- doskonalenie poznanych technik gitarowych oraz środków wyrazu artystycznego, zwrócenie szczególnej uwagi na elementy wymagające dopracowania;
- rozwijanie biegłości palcowej rąk, niezależności palców oraz koordynacji pracy lewej i prawej ręki;
- wprowadzenie techniki tremolo;
- wprowadzenie zmian barwy;
- realizacja podstawowych ozdobników;
- zapoznanie ze sposobem wykonania i notacją флаżoletów sztucznych;
- doskonalenie umiejętności czytania nut w obrębie całej skali instrumentu;
- doskonalenie umiejętności wibracji;
- doskonalenie umiejętności artykulacyjnych;
- czytanie a vista prostych utworów o fakturze homofonicznej;
- doskonalenie umiejętności samodzielnego ćwiczenia i korekty własnych błędów;
- zapoznanie z budową allegro sonatowego;
- zapoznanie z wybranymi częściami suity;
- doskonalenie umiejętności interpretacyjnych;
- pogłębianie wiedzy o różnicach stylistycznych pomiędzy utworami z różnych epok muzycznych;
- doskonalenie umiejętności grania gam oraz podstawowych akordów;
- doskonalenie umiejętności strojenia gitary.

Klasa I C6

Uczeń bierze udział w popisach klasowych a także w koncercie klas pierwszych w pierwszym i drugim półroczu. Ocenę wystawia nauczyciel.

Klasa II C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

II półrocze – egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

Klasa III C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

II półrocze – egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

Klasa IV C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

II półrocze – egzamin promocyjny

- 2 Etiudy
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

Klasa V C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- 2 Etiudy
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

II półrocze – egzamin promocyjny

- 2 Etiudy
- Sonata klasyczan (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

Klasa VI C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- 2 Etiudy
- Utwór z muzyki dawnej
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

II półrocze – egzamin końcowy

- 2 Etiudy
- Utwór z muzyki dawnej
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

Klasa I C4

Uczeń bierze udział w popisach klasowych a także w koncercie klas pierwszych w pierwszym i drugim półroczu. Ocenę wystawia nauczyciel.

Klasa II C4

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

II półrocze – egzamin promocyjny

- Etiuda
- 2 utwory dowolne

Klasa III C4

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- Etiuda

- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

II półrocze – egzamin promocyjny

- 2 Etiudy
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

Klasa IV C6

I półrocze – przesłuchania śródroczne

- 2 Etiudy
- Utwór z muzyki dawnej
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

II półrocze – egzamin końcowy

- 2 Etiudy
- Utwór z muzyki dawnej
- Sonata klasyczna (część), wariacje klasyczne, rondo
- Utwór dowolny

Wszystkie utwory na przesłuchaniach i egzaminach wykonywane są z pamięci.

W ciągu roku szkolnego uczeń w każdym półroczu bierze udział w popisach klasowych.

W danym roku szkolnym uczeń bierze udział w zorganizowanym przez kierownika sekcji zmaganiach technicznych (gamy, trójdźwięki).

W klasach II – VI C-6 oraz II – IV C-4 z instrumentu głównego śródroczną ocenę ustala nauczyciel instrumentu głównego podczas przesłuchań śródrocznych, zaś roczną ocenę klasyfikacyjną ustala komisja w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.

Przesłuchania śródroczne oraz egzamin promocyjny i końcowy przeprowadza się w formie praktycznej.

Terminy przesłuchań śródrocznych oraz egzaminów promocyjnych i końcowych wyznacza dyrektor szkoły.